

Tvistesak 1/2000 for Ansvarsregulerende utvalg

Tvist mellom Sparebank A og Bank B

Navnet på bankenes kunder er endret

Saken gjelder ansvar som følge av manglende melding til betalingsmottaker om krediteringsoppdrag.

I. Sakens faktum

Sparebank A mottok 10. juni 1999 pr telefon i oppdrag fra en kunde å betale kr 17.072,- til Saga Solreiser. Beløpet gjaldt kundens feriereise til Tyrkia og avreisen skulle skje 10. juli.

Giroblanketten kunden hadde mottatt, var en såkalt OCR-giro med KID. Sparebank A hadde den gang ikke mulighet til å registrere KID på ordinær måte i sitt skrankesystem. Overførselen ble registrert med tekstkode 066 Overføringer i BOLS-standarden. KID-nummeret ble derfor registrert i feltet LK-26. Her ble også betalingens referansenummer og betalers navn registrert.

Beløpet ble korrekt overført til Utpåtur Reisebyrås konto i Bank B den 10. juni. Utpåtur Reisebyrå mottok imidlertid ikke melding om overføringen.

Ved slike reiser utstedes ofte "billettene"/reisebevis før reisen er betalt. Dette ble gjort i dette tilfelle, men da Utpåtur Reisebyrå ikke klarte å finne kundens betaling, ble kundens reise kansellert. Dette fikk kunden beskjed om på flyplassen, noe som medførte mye ubehageligheter for kunden. Kunden fikk ny reise av Utpåtur Reisebyrå senere samme uke.

Utpåtur Reisebyrå har fremsatt krav mot Sparebank A på kr 13.314,-. Beløpet referere seg til merutgifter for Utpåtur Reisebyrå, og kompensasjon til kunden på kr 8.000,-. Utpåtur Reisebyrå har etter drøftinger med egen bank; Bank B, kommet til at Sparebank A kan være erstatningsansvarlig for Utpåtur Reisebyrås tap, fordi sparebanken ikke registrerte KID ved betalingen, eventuelt på annen måte sørget for at melding om betalingen kom fram til Utpåtur Reisebyrå. Sparebank A har avvist kravet overfor Utpåtur Reisebyrå under henvisning til at Utpåtur Reisebyrå ikke har noe kundeforhold til banken og at det heller ikke er grunnlag for noe ansvar etter ansvarsregler som gjelder utenfor kontrakt (utaktsomhetsansvar).

Sparebank A ber om at Ansvarsregulerende utvalg avklarer ansvarsforholdet mellom bankene. Dette må bety at sparebanken ber avklart om en av bankene kan holdes erstatningsansvarlig overfor den annen bank i saken, samt få nærmere vurdert om bankene har opptrådt korrekt i forhold til de interbankregler som gjelder.

Bank B avviser eventuelt krav fra Sparebank A i saken.

II. Rettslig vurdering

Det følger av Regler om innenlandske kreditoverføringer mellom banker (krediteringsreglene – se "Blåboka" fjerde utgave side 75) § 7 tredje ledd at det er betalingsmottakers bank som skal sende melding til den hvis navn og adresse er angitt i kreditoverføringen. Tanken er at hver bank skal "betjene" sine kunder, herunder gi informasjon om overførsler til kundens konto. Betalingsmottakers bank vil som følge av et slikt prinsipp også kunne avtale nærmere

med sin kunde (betalingsmottaker) om hvilken måte informasjonen skal sendes, hvor ofte og hvor raskt den skal sendes og så videre. Krediteringsreglene slår således fast at Bank B i egenskap av Utpåtur Reisebyrå sin bank i utgangspunktet skulle sendt melding til Utpåtur Reisebyrå om overføringen.

Det forutsettes i krediteringsreglene at bankene i sin datautveksling følger de tekniske standarder, formater med videre som Bankenes Standardiseringskontor – BSK – bestemmer, jfr reglene § 3. Dette vil være en forutsetning for at betalingsmottakers bank skal kunne ta i mot og ”forstå” meldingen fra betalers bank og ut fra det oppfylle sin informasjonsoppgave i forhold til betalingsmottaker.

BSK har i et eget brev til Ansvarsregulerende utvalg generelt redegjort for sine utfyllende regler på det område saken gjelder. Her fremgår det blant annet at den benyttede BOLS tekstkode 066, i de utfyllende reglene er gruppert under overskriften ”masseoverførsler”. Dette er en tekstkodegruppe som primært benyttes for overføringer av masseutbetalinger fra arbeidsgiver eller offentlig instans (trygd med videre). Videre fremgår det at utfyllingsfeltet der mottakers navn og adresse er notert, nemlig LK 26, er et felt som kan benyttes for kort tekstinformasjon beregnet for betalingsmottakers kontoutskrift.

Ovenstående må bety at betalers bank (Sparebank A) ikke har levert krediteringstransaksjonen fra seg på en slik måte at mottakers bank (Bank B) hadde rimelig mulighet til å gi sin kunde betalingsinformasjonen etter hvert som godskrift av konto skjedde.

Det må på denne bakgrunn antas at Sparebank A ikke har noe krav mot Bank B for eventuelt tap som Sparebank A kan ha lidt ved at Bank B ikke har sendt informasjon til betalingsmottaker; enten som følge av erstatningskrav fra egen kunde (den feriereisende) eller direkte fra Utpåtur Reisebyrå.

I saken påstår Bank B at Sparebank As krav må avvises. Bank B ber således ikke om at Ansvarsregulerende utvalg prøver om Sparebank A kan være erstatningsansvarlig overfor Bank B i tilfelle Bank B kan holdes erstatningsansvarlig av Utpåtur Reisebyrå. I denne forbindelse kan likevel bemerkes at Bank B neppe har gjort noe uriktig i forhold til sin kunde: For Bank B var det neppe praktisk mulig å gi bedre informasjon til Utpåtur Reisebyrå enn det som faktisk ble gjort, fordi Sparebank As kreditoverføring ikke var korrekt utført. Uten nærmere å kjenne til Bank Bs avtale med Utpåtur Reisebyrå på dette punkt, er det lite trolig at Bank B har påtatt seg noe (tilnærmet) objektivt ansvar for at slik melding kommer fram til Utpåtur Reisebyrå.

Ansvarsregulerende utvalg behøver således heller ikke (prejudisielt) ta stilling til hvorvidt en av bankenes kunder (enten Utpåtur Reisebyrå eller den feriereisende) kan ha noe erstatningskrav mot Sparebank A. (Det er bare prejudisielt – dersom Sparebank A kunne hatt et krav mot Bank B dette kunne vurderes av Ansvarsregulerende utvalg. Isolert faller derimot spørsmålet om forholdet mellom bank og kunde utenfor Ansvarsregulerende utvalgs avgjørelsesområde.) Om dette spørsmål kan likevel bemerkes at Utpåtur Reisebyrås eventuelle krav mot Sparebank A må bygge på reglene om ansvar utenfor kontrakt, det vil si normalt et uaktsomhetsansvar. Også et eventuelt krav fra egen kunde (den feriereisende) må antagelig bygge på uaktsomhet; hvorvidt Sparebank A burde har orientert sin kunde om at betalingsmottakeren (Utpåtur Reisebyrå) ville kunne få problemer med å finne ut at det var vedkommende som hadde betalt – alternativt at det var uaktsomt av Sparebank A ikke å kjenne til dette forholdet. Et strengere ansvarsgrunnlag for Sparebank A kan vel neppe legges

til grunn; det er på det rene at betalingsoppdraget ble gjennomført innen (antatt) betalingsfrist; Utpåtur Reisebyrå hadde jo fått overført beløpet til sin konto.

III. Konklusjon

Bank B frifinnes for Sparebank As krav. Ansvarsregulerende utvalg behøver ikke ta stilling til noen kundenes krav mot banken.

Avgjørelsen er enstemmig. Under behandlingen av saken fratrådte Bank Bs representant i Ansvarsregulerende utvalg.